

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 461/2010-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. februára 2011 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza v konaní o sťažnosti P., K., zastúpeného advokátom Mgr. Ing. P. H., K., ktorou namieta porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 955/1999, za účasti Okresného súdu Košice I, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo P. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 955/1999 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Košice I prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 955/1999 konať bez zbytočných prietáhov.

3. P. priznáva finančné zadost'učinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Košice I povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Košice I je povinný uhradiť P. trovy konania v sume 254,88 € (slovom dvestopäťdesiatštyri eur a osemdesiatosem centov) na účet jeho právneho zástupcu Mgr. Ing. P. H., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. septembra 2010 doručená sťažnosť P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. Ing. P. H., K., ktorou namieta porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 955/1999.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že žalobou podanou okresnému súdu ešte v roku 1999 sa sťažovateľ domáhal od obchodnej spoločnosti F., s. r. o. (ďalej len „odporca“), zaplata sumy 70 967 Sk s príslušenstvom. Vec je okresným súdom vedená pod sp. zn. 13 C 955/1999.

Podľa názoru sťažovateľa „vec nie je nijako zvlášť právne ani fakticky zložitá. Naopak právne je vec mimoriadne jednoduchá“. Tiež sa domnieva, že „jeho vlastné správanie nezavinilo žiadne prietahy, ktoré by sa mu alebo jeho strane mohli pripočítať na ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prietahom...“.

Sťažovateľ namieta, že hoci od začatia konania uplynulo viac ako 11 rokov, dodnes vo veci nebolo právoplatne rozhodnuté. Podľa názoru sťažovateľa došlo postupom okresného súdu v namietanom konaní k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ v tejto súvislosti žiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 955/1999, prikázal okresnému súdu, aby v označenom konaní konal bez zbytočných prietáhov, priznal mu finančné zadost'učinenie v sume 4 015 € a úhradu trov konania v sume 254,88 €.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 461/2010-20 z 20. decembra 2010 ju prijal na ďalšie konanie.

Na výzvu ústavného súdu účastníci konania oznámili, že súhlasia s prerokovaním veci bez ústneho pojednávania. Ústavný súd preto využil možnosť podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a upustil od ústneho pojednávania, keďže dospel k záveru, že vzhľadom na charakter veci, kde je rozhodujúci prehľad spisu, nemožno od ústneho pojednávania očakávať ďalšie objasnenie veci.

Predseda okresného súdu sa k sťažnosti sťažovateľa vyjadril ešte pred jej predbežným prerokovaním v prípise sp. zn. Spr 2436/05 zo 4. novembra 2010 doručenom ústavnému súdu 10. novembra 2010, v ktorom okrem iného uviedol:

„Sťažovateľ podal tunajšom súde dňa 16. 9. 1999 žalobný návrh proti odporcovi F. , spoločnosť s ručením obmedzeným K. (t. č. F., s. r. o. v likvidácii), ktorým sa domáhal, aby súd určil, že nájomný vzťah medzi účastníkmi konania trvá, a aby súd uložil odporcovi

zaplatiť mu sumu 70.967,- Sk (2.355,67 EUR) titulom neuhradenia nájomného za užívanie nebytových priestorov v kat. úz. Ť. Súčasne požadoval náhradu trov konania.

Súd dňa 23. 9. 1999 vyzval navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku z návrhu na začatie konania.

Po zaplatení súdneho poplatku navrhovateľom dňa 4. 10. 1999, súd v rámci prípravy pojednávania dňa 5. 11. 1999 odoslal odporcovi kópiu žalobného návrhu na vyjadrenie. Vyjadrenie odporcu k návrhu bolo súdu doručené dňa 6. 12. 1999.

Súd dňa 17. 12. 1999 písomne vyzval odporcu na predloženie ďalšej fotokópie znaleckého posudku, ktorý tvoril prílohu jeho vyjadrenia k žalobnému návrhu. Vyžiadajú fotokópiu znaleckého posudku odporca doručil súdu dňa 22. 12. 1999.

Dňa 24. 1. 2000 súd odoslal navrhovateľovi vyjadrenie odporcu k žalobnému návrhu a kópiu znaleckého posudku, ktorý tvoril prílohu vyjadrenia, aby k nim navrhovateľ vyjadril. Vyjadrenie navrhovateľa bolo súdu doručené dňa 14. 2. 2000.

Sudkyňa dňa 19. 3. 2001 nariadila pojednávanie vo veci na deň 12. 6. 2001.

Sudkyňa dňa 30. 5. 2001 zmenila termín pojednávania z pôvodného termínu 12. 6. 2001 na nový termín 11. 9. 2001, nakoľko predvolanie na pojednávanie na deň 12. 6. 2001 sa nepodarilo doručiť odporcovi.

Prvé pojednávanie bolo bez prejednania veci dňa 11. 9. 2001 odročené pre neprítomnosť odporcu, ktorý svoju neúčast' na danom pojednávaní písomne ospravedlnil a zároveň požiadal o jeho odročenie.

Druhé pojednávanie bolo dňa 31. 10. 2001 bez prejednania veci odročené z dôvodu, že štatutárni zástupcovia navrhovateľa sa nevedeli vyjadriť, či trvajú na oboch žalobných petitoch, keďže žalobný návrh podávali predchádzajúci štatutárni zástupcovia navrhovateľa. Štatutárni zástupcovia navrhovateľa navyše nedisponovali dôkazmi, ktoré by preukazovali nadobudnutie vlastníctva žalobcu k predmetným nehnuteľnostiam. Súd odročil pojednávanie na neurčito s tým, že navrhovateľovi uložil povinnosť v lehote 15 dní upresniť žalobný petit v časti určenia existencie nájomného vzťahu, ako aj v časti úrokov z omeškania, a predložiť listiny preukazujúce vlastnícke právo navrhovateľa k predmetným nehnuteľnostiam, a to rozhodnutie o reštitúcii predmetných nehnuteľností a list vlastníctva.

Navrhovateľ dňa 15. 11. 2001 doručil súdu Stanovy p. a výpis z listu vlastníctva týkajúci sa predmetných nehnuteľností.

Sudkyňa dňa 26. 3. 2002 nariadila pojednávanie vo veci na deň 22. 5. 2002.

Tretie pojednávanie bolo bez prejednávania veci dňa 22. 5. 2002 odročené pre neprítomnosť vybavujúcej sudkyne.

Na štvrtom pojednávaní dňa 27. 6. 2002 navrhovateľ upresnil žalobný návrh. Po prejednaní veci súd odročil pojednávanie na deň 16. 10. 2002 za účelom predvolania svedkov.

Na piatom pojednávaní dňa 16. 10. 2002 došlo k prejednaniu veci a k vypočutiu svedkov. Súd pojednávanie odročil na neurčito s tým, že navrhovateľovi uložil povinnosť predložiť súdu v lehote 1 mesiaca potvrdenie o nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia Pozemkového úradu v K. č. k. 2/98-Kr z 11. 9. 1998 a znalecký posudok vypracovaný znalcom Ing. J. K., ktorý posudok slúžil ako doklad pri dohode o uznaní dlhu. Navrhovateľ dňa 15. 11. 2002 doručil súdu požadované rozhodnutie pozemkového úradu opatrené doložkou právoplatnosti.

Sudkyňa dňa 31. 7. 2003 nariadila pojednávanie vo veci na deň 19. 11. 2003, termín ktorého zmenila dňa 9. 10. 2003 z pôvodného termínu 19. 11. 2003 na nový termín 12. 1. 2004, z dôvodu účasti vybavujúcej sudkyne na školení sudcov Košického kraja.

Na šiestom pojednávaní dňa 12. 1. 2004 súd pripustil zmenu žalobného návrhu navrhnutú navrhovateľom na pojednávaní, a po prednesoch účastníkov konania súd pojednávanie odročil na neurčito s tým, že opätovne uložil navrhovateľovi povinnosť predložiť súdu znalecký posudok č. 117/1997, ktorý bol súčasťou dohody o uznaní dlhu uzavretej medzi navrhovateľom a J. SD K. Odporcovi uložil povinnosť oznámiť súdu v tej istej lehote mená a adresy svedkov, ktorých navrhuje vypočuť.

Súd dňa 3. 2. 2004 opätovne vyzval navrhovateľa na predloženie znaleckého posudku, na predloženie ktorého bol vyzvaný už na pojednávaní dňa 16. 10. 2002 aj na pojednávaní dňa 12. 1. 2004. Požadovaný znalecký posudok navrhovateľ doručil súdu dňa 9. 2. 2004.

Sudkyňa dňa 20. 2. 2004 nariadila pojednávanie vo veci na deň 10. 5. 2004.

Siedme pojednávanie sa uskutočnilo dňa 10. 5. 2004. Keďže odporca trval na započítaní sumy 437.886, - Sk, ktorú vynaložil na rekonštrukciu predmetných nehnuteľností, súd odročil pojednávanie na neurčito za účelom nariadenia znaleckého dokazovania znalcom z odboru Stavebníctvo, z odvetvia Oceňovanie stavebných prác.

Sudkyňa dňa 28. 7. 2004 dala vyššej súdnej úradníčke pokyn na vyhotovenie uznesenia o nariadení znaleckého dokazovania znalcom z odboru Stavebníctvo, z odvetvia Oceňovanie stavebných prác.

Súd uznesením č. k. 13 C 955/99-154 z 28. 7. 2004, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 13. 8. 2004, nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru Stavebníctvo, z odvetvia Oceňovanie stavebných prác. Na podanie znaleckého posudku ustanovil znalca Ing. J. H.

Súd dňa 31. 8. 2004 odoslal spis súdnemu znalcovi za účelom podania znaleckého posudku.

Dňa 11. 10. 2004 súd písomne vyzval znalca na urýchlené predloženie znaleckého posudku, ktorý bol povinný podať do 40 dní od doručenia súdneho spisu.

Súdny znalec písomným podaním z 15. 10. 2004 požiadal súd o predĺženie lehoty na podanie znaleckého posudku na lehotu 90 dní z dôvodu, že spis prevzal až 8. 9. 2004, odporca mu nedoručil podklady nevyhnutné pre podanie zadaného znaleckého posudku napriek tomu, že na predloženie dokladov ho znalec vyzval už dňa 15. 9. 2004. Súd dňa 19. 10. 2004 žiadosti znalca na predĺženie lehoty na podanie znaleckého posudku vyhovel.

Znalec doručil súdu znalecký posudok spolu s vyúčtovaním znalečného dňa 16. 11. 2004. V ten istý deň súd písomne vyzval znalca na predloženie nového vyúčtovania znalečného, nakoľko ním predložené vyúčtovanie bolo vypracované podľa právneho predpisu, ktorý nebolo možné v danom prípade aplikovať.

Nové vyúčtovanie znalečného znalec doručil súdu dňa 23. 11. 2004.

Súd dňa 24. 11. 2004 písomne vyzval znalca na odstránenie nezrovnalostí (v poradí druhého) vyúčtovania znalečného, nakoľko príslušná právna úprava neupravovala paušálnu odmenu za prevzatie a prvotné oboznámenie so spisom, a počet hodín uvedený v prvom vyúčtovaní sa odlišoval od počtu hodín uvedeného v druhom vyúčtovaní.

Súdny znalec predložil súdu dňa 2. 12. 2004 tretie vyúčtovanie znalečného.

V ten istý deň súd vydal uznesenie č. k. 13 C 955/99-237, ktorým súd rozhodol o znalečnom za znalecký posudok podaný znalcom Ing. H. Uznesenie súd doručil účastníkom konania a znalcovi, účastníkom zaslal aj znalecký posudok.

Po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia č. k. 13 C 955/99-237 (pozn. nadobudlo právoplatnosť dňa 28. 12. 2004) vyššia súdna úradníčka dala dňa 12. 1. 2005 pokyn na

doručenie právoplatného uznesenia o znalečnom učtárni tunajšieho súdu za účelom vyplatenia znalečného znalcovi z finančných prostriedkov štátu.

Súd dňa 13. 1. 2005 zaslal znalcovi vyjadrenie navrhovateľa k posudku, aby sa k nemu vyjadril v lehote 10 dní.

Sudkyňa dňa 17. 3. 2005 nariadila pojednávanie vo veci na deň 6. 6. 2005.

Tento termín pojednávania bol dňa 24. 5. 2005 zrušený a pojednávanie bolo odročené na neurčito z dôvodu dlhodobej pracovnej neschopnosti vybavujúcej sudkyne.

Sudkyňa dňa 27. 10. 2005 nariadila pojednávanie vo veci na deň 25. 1. 2006.

Ôsme pojednávanie vo veci sa uskutočnilo dňa 25. 1. 2006 a bolo odročené na 19. 4. 2006 za účelom predvolania svedkov.

Deviate pojednávanie vo veci sa uskutočnilo dňa 19. 4. 2006. Po prejednaní veci bolo odročené na deň 14. 6. 2006 za účelom predvolania svedkyne, ktorá ospravedlnila svoju neprítomnosť na pojednávaní dňa 19. 4. 2006.

Desiate pojednávanie bolo dňa 14. 6. 2006 odročené na neurčito bez prejednania veci z dôvodu neprítomnosti predvolanej svedkyne s tým, že bude vyzvaná, aby súdu oznámila, kedy v mesiacoch júl a september 2006 môže byť vypočutá mimo pojednávania. Predvolanie na dané pojednávanie si svedkyňa neprevzala na pošte v odbernej lehote.

Súd dňa 15. 6. 2006 písomne vyzval svedkyňu A. B., aby mu v lehote 5 dní písomne oznámila, kedy v mesiacoch júl a september 2006 môže byť vypočutá mimo pojednávania ako svedkyňa.

Súdu sa dňa 11. 7. 2006 vrátila zásielka, obsah ktorej tvorila výzva z 15. 6. 2006 adresovaná svedkyňi, s oznámením pošty, že adresát si neprevzal zásielku v odbernej lehote.

Sudkyňa dala dňa 18. 7. 2006 pokyn na vypracovanie výzvy pre právneho zástupcu navrhovateľa, aby v lehote 10 dní oznámil súdu, kedy môže byť vypočutá ním navrhovaná svedkyňa, ktorá si opakovane nepreberá zásielky súdu.

Súd dňa 31. 7. 2006 odoslal právnenému zástupcovi navrhovateľa písomnú výzvu v zmysle pokynu sudkyne z 18. 7. 2006.

Sudkyňa dňa 10. 8. 2006 nariadila výsluch svedkyne A. B. na deň 6. 10. 2006.

Svedkyňa sa dňa 6. 10. 2006 na výsluch neustanovila, napriek tomu, že bola naňho riadne a včas predvolaná. Právny zástupca navrhovateľa oznámil súdu, že večer pred výsluchom sa telefonicky spojil so štatutárnymi zástupcami navrhovateľa, ktorí mu

oznámili, že predvolaná svedkyňa je chorá a že sa na výsluch nedostaví. O tejto skutočnosti súd spísal úradný záznam.

Súd dňa 9. 10. 2006 písomne vyzval svedkyňu A. B., aby mu v lehote 7 dní oznámila, prečo sa nezúčastnila výsluchu, na ktorý bola predvolaná, a ak bola práce neschopná, nech o tom predloží potvrdenie. Svedkyňu zároveň vyzval, aby súdu oznámila, či bude v tomto konaní vypovedať na súde alebo či zotráva na svojom písomnom stanovisku z 26. 4. 2006, v ktorom súdu oznámila, že prevádzku pohostinstva preberala nie od M. G., ale od urbariátu. Na túto výzvu svedkyňa reagovala listom doručeným súdu dňa 15. 11. 2006.

Sudkyňa dňa 23. 11. 2006 nariadila pojednávanie vo veci na deň 31. 1. 2007.

Jedenáste pojednávanie vo veci sa uskutočnilo dňa 31. 1. 2007. Po vypočutí sporových strán súd pojednávanie odročil na deň 26. 3. 2007, pričom právnenému zástupcovi navrhovateľa uložil povinnosť zaslať súdu v lehote 15 dní preberací a odovzdávací protokol, ktorým navrhovateľ odovzdal prevádzku pohostinstva v Ľ. do nájmu A. B., ako aj zaslať nájomnú zmluvu uzavretú medzi navrhovateľom a A. B.

Sudkyňa dala dňa 7. 2. 2007 pokyn na zaslanie vyjadrenia právneho zástupcu navrhovateľa z 31. 1. 2007 právnenému zástupcovi odporcu. Dala pokyn na predvolanie svedkyne A. B. na pojednávanie na deň 26. 3. 2007 ako aj pokyn na vypracovanie výzvy adresovanej A. B., aby súdu v lehote 15 dní oznámila, kedy a v akom stave prebrala od navrhovateľa prevádzku pohostinstva, či táto bola v užívaniashopnom stave, či bola poškodená, v akom rozsahu, a či musela vynaložiť nejaké finančné prostriedky na opravu pohostinstva, a doložila o tom súdu príslušné účtovné doklady.

Súd dňa 19. 2. 2007 odoslal písomnú výzvu svedkyňi v zmysle pokynu sudkyne zo 7. 2. 2007.

Súdu sa dňa 14. 3. 2007 vrátila zásielka, obsah ktorej tvorili výzva z 19. 2. 2007 adresovaná svedkyňi a predvolanie na pojednávanie na deň 26. 3. 2007, s oznámením pošty, že adresát si neprevzal zásielku v odbernej lehote.

Dvanáste pojednávanie vo veci sa uskutočnilo dňa 26. 3. 2007. Po vypočutí sporových strán súd pojednávanie odročil na deň 30. 3. 2007 za účelom vyhlásenia rozhodnutia.

Trináste pojednávanie sa uskutočnilo dňa 30. 3. 2007, na ktorom súd vyhlásil rozsudok.

Vybavujúca sudkyňa dňa 27. 4. 2007 požiadala predsedu súdu o predĺženie lehoty na písomné vyhotovenie súdneho rozhodnutia z dôvodu jej pracovnej neschopnosti. Predseda súdu tejto žiadosti sudkyne vyhovel, a lehotu na vyhotovenie súdneho rozhodnutia jej predĺžil do 30. 5. 2007.

Písomné vyhotovenie rozsudku č. k. 13 C/955/1999-306 z 30. 3. 2007 súd odoslal právnym zástupcom účastníkov konania dňa 30. 5. 2007.

Súd dňa 6. 6. 2007 odoslal právnym zástupcom účastníkov konania doplňací rozsudok č. k. 13 C/955/1999-316 z 30. 5. 2007.

Navrhovateľ podal dňa 18. 6. 2007 odvolanie proti rozsudku tunajšieho súdu č. k. 13 C/955/1999-306 aj proti doplňaciemu rozsudku č. k. 13 C/955/1999-316.

Spis bol dňa 21. 6. 2007 doručený Krajskému súdu v Košiciach spolu s predkladacou správou za účelom rozhodnutia o odvolaní navrhovateľa.

Okresný súd Košice I dňa 20. 8. 2007 doručil odvolaciemu súdu vyjadrenie odporcu k odvolaniu navrhovateľa, nakoľko súdny spis sa nachádzal na odvolacom súde.

Odvolací súd rozhodol o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku súdu prvého stupňa z 30. 3. 2007 v spojení s doplňacím rozsudkom z 30. 5. 2007, uznesením č. k. 1 Co/225/2007-346 z 12. 2. 2009, ktorým uznesením odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa z 30. 3. 2007 v spojení s doplňacím rozsudkom z 30. 5. 2007 v zamietavom výroku a vo výroku o trovách konania, a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Súdny spis bol z odvolacieho súdu vrátený tunajšiemu súdu dňa 25. 3. 2009.

Sudkyňa dala dňa 30. 3. 2009 pokyn na doručenie uznesenia Krajského súdu č. k. 1 Co/225/2007-346 z 12. 2. 2009 právnym zástupcom účastníkov konania. Uznesenie odvolacieho súdu bolo súdom odoslané dňa 8. 4. 2009.

Sudkyňa dňa 11. 6. 2009 nariadila pojednávanie vo veci na deň 28. 10. 2009.

Štrnásťte pojednávanie vo veci sa uskutočnilo dňa 28. 10. 2009. Po vypočutí sporových strán súd pojednávanie odročil na neurčito s tým, že právnemu zástupcovi odporcu uložil povinnosť v lehote 30 dní oznámiť súdu mená a adresy svedkov tak, ako to vyplýva z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, s tým, že po doručení požadovaných mien a adries svedkov bude nariadené nové pojednávanie, na ktoré budú predvolaní aj svedkovia navrhnutí navrhovateľom.

Sudkyňa dňa 4. 12. 2009 nariadila pojednávanie vo veci na deň 24. 2. 2010.

Pätnáste pojednávanie vo veci sa uskutočnilo dňa 24. 2. 2010, ktoré však súd odročil na neurčito za účelom pripojenia registrového spisu tunajšieho súdu vložky č. 6305/V, z ktorej mal súd zistiť, či odporca vstúpil do likvidácie, na základe akej skutočnosti, kto bol vymenovaný za likvidátora, a s tým, že súd bude zisťovať právoplatnosť uznesenia tunajšieho súdu sp. zn. 29 Cbr/55/2006.

Sudkyňa dala dňa 5. 3. 2010 pokyn na pripojenie spisu obchodného registra tunajšieho súdu vložky č. 6305/V, v ktorej je zapísaná spoločnosť F., s. r. o., príp. ak to nie je možné, pripojiť fotokópiu uznesenia tunajšieho súdu sp. zn. 29 Cbr/55/2006.

Spis tunajšieho súdu sp. zn. Sro 6305/V bol k spisu tunajšieho súdu sp. zn. 13 C/955/1999 pripojený dňa 12. 3. 2010.

Sudkyňa dňa 19. 3. 2010 spísala úradný záznam o skutočnostiach zistených z pripojeného spisu sp. zn. Sro 6305/V.

Sudkyňa dala dňa 19. 3. 2010 pokyn na vylúčenie pripojeného registrového spisu sp. zn. Sro 6305/V a na pripojenie spisu tunajšieho súdu sp. zn. 29 Cbr/55/2006.

Pripojený spis sp. zn. Sro 6305/V bol vylúčený dňa 23. 3. 2010.

Spis tunajšieho súdu sp. zn. 29 Cbr/55/2006 bol k spisu tunajšieho súdu sp. zn. 13 C/955/1999 pripojený dňa 24. 3. 2010.

Sudkyňa dala dňa 8. 4. 2010 pokyn na vyhotovenie výzvy adresovanej právnomu zástupcovi odporcu, aby oznámil súdu, či bude odporcu naďalej zastupovať, keďže odporca vstúpil do likvidácie. Ak odporcu bude zastupovať, nech predloží súdu plnomocenstvo udelené mu likvidátorom. V ten istý deň dala sudkyňa pokyn aj na vylúčenie pripojeného spisu sp. zn. 29 Cbr/55/2006 s tým, že kópia uznesenia č. k. 29 Cbr/55/2006-66 mala byť zažurnalizovaná do spisu tunajšieho súdu sp. zn. 13 C/955/1999.

Súd dňa 22. 4. 2010 odoslal právnomu zástupcovi odporcu písomnú výzvu v zmysle pokynu sudkyne z 8. 4. 2010, zároveň bola vyhotovená fotokópia uznesenia č. k. 29 Cbr/55/2006-66, ktorá bola do spisu tunajšieho súdu sp. zn. 13 C/955/1999 zažurnalizovaná, a v ten istý deň bol vylúčený pripojený spis tunajšieho súdu sp. zn. 29 Cbr/55/2006.

Sudkyňa dňa 26. 5. 2010 nariadila pojednávanie vo veci na deň 13. 10. 2010.

Šestnásťte pojednávanie, ktoré sa malo uskutočniť dňa 13. 10. 2010, bolo odročené na deň 13. 12. 2010 z dôvodu pracovnej neschopnosti vybavujúcej sudkyne.

Po právnej stránke vec nie je náročná. Je však náročná po stránke skutkovej, nakoľko na objektívne zistenie skutkového stavu bolo potrebné nariadenie znaleckého dokazovania, ako aj vypočutie svedkov. Svedkyňa navrhnutá navrhovateľom sa opakovane neustanovovala na predvolanie na súd alebo si nepreberala súdne zásielky. K predĺženiu konania prispel aj samotný navrhovateľ, ktorý v priebehu konania upravil žalobný návrh, neskôr požiadal o pripustenie zmeny žalobného návrhu, na pojednávaní dňa 31. 10. 2011 sa štatutárni zástupcovia navrhovateľa nevedeli vyjadriť, či trvajú na podanom žalobnom návrhu. Navrhovateľ nepredložil spolu so žalobným návrhom všetky listinné dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ale naopak, predkladal ich súdu postupne v priebehu celého konania, aj to až na základe viacerých výziev súdu. K predĺženiu konania čiastočne prispela aj pracovná neschopnosť sudkyne.“

V prípise z 10. januára 2011 sp. zn. Spr 2436/05 (ústavnému súdu doručenom 13. januára 2011) predseda okresného súdu svoje predchádzajúce vyjadrenie k sťažnosti takto doplnil:

„Sedemnásťte pojednávanie vo veci sa uskutočnilo dňa 13. 12. 2010. Po vypočutí svedka a sporových strán súd pojednávanie odročil na deň 16. 2. 2011 za účelom predvolania a vypočutia ďalších troch svedkov.“

Právny zástupca sťažovateľa v reakcii na vyjadrenie predsedu okresného súdu zo 4. novembra 2010 a z 10. januára 2011 uviedol, že „predseda OS KE I už v pôvodnom vyjadrení sťažovateľovi zo dňa 25. 11. 2005 (!) potvrdil, že sťažnosť kvalifikuje ako dôvodnú. Píše sa rok 2011. (!)

V posledných dvoch vyjadreniach predseda OS KE I precízne vymenováva a popisuje všetky relevantné termíny tak, ako sa udiali a ako sú zaznamenané v súdnom spise. Tieto údaje sťažovateľ potvrdzuje.

Podľa názoru sťažovateľa súd má dostatok právnych prostriedkov ktoré mu dávajú jednotlivé ustanovenia OSP a v zmysle ktorých ich mohol využiť na to, aby v lehote 11 rokov dokázal vypočuť jedného svedka, (resp. svedkyňu), ktorého (ktorej) výpoveď

považuje za potrebnú. Aj keby to mal byť krajný prostriedok teda predvedenia svedka (svedkyne) políciou.

Pokiaľ zo strany navrhovateľa došlo k zmene žalobného návrhu v roku 2001, ktorá zmena bola súdom riadne pripustená, tam došlo k priesťahom inokedy a to už keď od 14. 02. 2000 sa nariadilo pojednávanie až na deň 12. 06. 2001 teda po skoro jeden a pol roku. Od roku 2001 do dnes 2011 je 10 rokov. Takže úprava žalobného návrhu zo strany navrhovateľa v roku 2001 nehrala pri priesťahoch žiadnu rolu.

Pokiaľ súd považoval za potrebné dať si predložiť nejaké doklady alebo vyjadrenia, a vyžiadal si ich od navrhovateľa, navrhovateľ ich promptne vždy súdu doručil. Takže navrhovateľ sa nedomnieva, že by sám prispel k predĺženiu konania. Ani z porovnania termínov uvedených vo vyjadrení predsedu OS KE I nič také, že by priesťahy čiastočne zapríčiňoval navrhovateľ ani nevyplýva.“.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priesťahov. Sťažovateľ zároveň namieta aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie vecí bez zbytočných priesťahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote. Z uvedeného

dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02, IV. ÚS 41/07).

Pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) ústavný súd vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie (IV. ÚS 195/02).

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčasnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu. Ústavný súd (obdobne ako ESLP) pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

1. Predmetom posudzovaného konania je rozhodovanie o návrhu na určenie, že nájomný vzťah medzi účastníkmi konania po zmene vlastníckych pomerov (reštitúcii) trvá, a o návrhu na zaplatenie 70 967 Sk z dôvodu dlžného nájomného za nájom nebytových priestorov. Podľa názoru ústavného súdu posudzovaná vec tvorí súčasť bežnej rozhodovacej agendy prvostupňových súdov a nemožno ju označiť ako právne zložitú. Pri posudzovaní skutkovej zložitosti predmetného konania ústavný súd zohľadnil argumentáciu okresného súdu, že na objektívne zistenie skutkového stavu bolo potrebné nariadenie znaleckého dokazovania, ako aj vypočutie svedkov, ďalej tiež ustáliť predmet sporu aj v súvislosti s viacerými zmenami návrhu zo strany sťažovateľa, a preto konanie hodnotí ako skutkovo zložitú.

2. Pri posudzovaní správania sťažovateľa ako účastníka konania ústavný súd nezistil žiadne relevantné skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že sťažovateľ svojím správaním prispel k doterajšej (viac ako jedenásťročnej) dĺžke namietaného konania. Využívanie procesných oprávnení sťažovateľom (zmena žalobného návrhu, odvolanie proti rozsudku z 30. marca 2007) nemá podľa názoru ústavného súdu zásadný vplyv na priebeh namietaného konania.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo v predmetnej veci k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup samotného okresného súdu v namietanom konaní.

Na základe prehľadu úkonov okresného súdu ústavný súd konštatoval, že takmer celý priebeh doterajšieho konania [okrem doby rozhodovania krajského súdu o podanom odvolaní proti rozsudku z 30. marca 2007 (od 21. júna 2007 do 25. marca 2009, t. j. 21 mesiacov)] je poznačený jednak obdobia dlhodobejšej neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu, a to konkrétne najmä obdobie od 14. februára 2000 do 19. marca 2001 (13 mesiacov), a obdobie od 16. októbra 2002 do 12. januára 2004 (15 mesiacov), ako aj neefektívnosťou a nesústredenosťou jeho postupu, čo malo zásadný vplyv na doterajšiu neprimeranú dĺžku konania.

V poradí prvý rozsudok okresného súdu z 30. marca 2007 krajský súd uznesením sp. zn. 1 Co 225/2007 z 12. februára 2009 zrušil ako nepreskúmateľný a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Krajský súd v odôvodnení označeného uznesenia okresnému súdu vytkol, že nezameral dokazovanie na skutočnosti významné pre rozhodnutie vo veci, nezistil skutkový stav a následne nesprávne vo veci rozhodol. Uložil mu vykonať ďalšie dokazovanie a o veci opätovne rozhodnúť.

V posudzovanej veci síce okresný súd nariadil spolu 17 pojednávaní (na 12. jún 2001, 11. september 2001, 31. október 2001, 22. máj 2002, 27. jún 2002, 16. október 2002, 12. január 2004, 10. máj 2004, 25. január 2006, 19. apríl 2006, 14. jún 2006, 31. január 2007, 26. marec 2007, 30. marec 2007, 28. október 2009, 24. február 2010, 13. december 2010), avšak viac než polovica z týchto pojednávaní bola odročená bez prerokovania veci, pričom aj napriek vyhotovenému znaleckému posudku (zo 16. novembra 2004) vec nie je stále právoplatne skončená.

Na základe uvedeného ústavný súd vyhodnotil postup okresného súdu v namietanom konaní ako neefektívny a nesústredený v trvaní viac ako 9 rokov (do toho záveru nezahrnul obdobie, keď spisový materiál bol z dôvodu podaného opravného prostriedku mimo dispozičnej sféry okresného súdu), zohľadňujúc pritom svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej zbytočné prietahy v súdnom konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, resp. nesústredenou

činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Ústavný súd hodnotiac doterajší priebeh konania v súlade s predchádzajúcou judikatúrou zdôraznil, že z ústavnoprávneho hľadiska je neprijateľné, aby právna neistota sťažovateľa v napadnutom konaní nebola odstránená ani po viac ako jedenástich rokoch od jeho začatia (napr. m. m. IV. ÚS 160/03, IV. ÚS 260/04).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 955/1999 došlo k zbytočným priet'ahom, a tým k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Keďže namietané konanie nebolo ku dňu vydania tohto nálezu ešte právoplatne skončené, ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v ňom v ďalšom období konal bez zbytočných priet'ahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

Sťažovateľ žiadal aj o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 4 015 € z dôvodov uvedených v sťažnosti. Uplatňovanú sumu zadosťučinenia sťažovateľ odôvodňuje už jedenásť rokov trvajúcim stavom právnej neistoty „čo do existencie (alebo neexistencie) svojho práva na zaplatenie nájomného za užívanie vlastných priestorov žalovaným F., s. r. o., K. ešte za roky 1998 a 1990“.

Pri určovaní sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza EŠLP, keď priznáva spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru, so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 13 C 955/1999 a berúc do úvahy predmet namietaného konania (po zastavení konania v časti o určenie trvania nájomného vzťahu medzi účastníkmi je predmetom konania peňažný nárok na zaplatenie nájomného), správanie sťažovateľa ako účastníka konania a dôvody, z ktorých došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, ako aj skutočnosť, že konanie vo veci nebolo do rozhodnutia ústavného súdu ešte právoplatne skončené, ústavný súd dospel k záveru, že priznanie finančného zadosťučinenia v sume 3 000 € bude primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (bod 3 výroku tohto nálezu).

Ústavný súd rozhodol napokon podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátom Mgr. Ing. P. H. v konaní pred ústavným súdom. Ústavný súd pri rozhodovaní o úhrade trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2009, ktorá predstavovala sumu 721,40 €, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2010. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) podľa § 1 ods. 3, § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za každý úkon po 120,23 €, čo spolu s režijným paušálom dvakrát po 7,21 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje celkovú sumu 254,88 €. Za podanie z 25. januára 2011 ústavný súd vzhľadom na jeho obsah úhradu nepriznal.

Trovy konania je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

V zmysle čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. februára 2011